

Postservicen i KNIFSTA från år 1866

Enligt efterforskningar av
Rune Borgsten

Enligt ett cirkulär från dåvarande Kungl. Generalpoststyrelsen öppnades den 20 september 1866 "poststationer vid de å Norra Stambanan (linien Stockholm-Upsala) belägna järnvägsstationerna Järfva, Rotebro, Wäsby, Rosersberg, Märsta och Knivsta inom Stockholms län samt Bersbrunna inom Upsala län". I samma cirkulär meddelas också att postbefordran från samma datum skulle äga rum på denna järnvägslinje, en gång om dagen fram och åter.

Postbefordran på järnvägslinjen Stockholm-Uppsala kompletterades under åtskilliga år med landsvägsbefordran. Av tidtabeller för postgången inom Stockholms län för år 1875 framgår att det fanns en linje bla mellan Märsta och Knivsta över Kolhammar, Vassunda och Alsike. Det var två turer per vecka i vardera riktningen, och det tog 8 timmar att fullgöra denna tur, men då får man komma ihåg att det inräknades sammanlagt en och en halv timme för uppehåll vid de tre utväxlingsställena Kolhammar, Vassunda och Alsike.

Diligenslinjen mellan Stockholm och Uppsala (landsvägslinje) gick år 1866 två gånger i veckan i vardera riktningen. Under sommarmånaderna kompletterades trafiken med daglig postbefordran med ångbåt.

Till föreståndare för den nyinrättade poststationen i Knivsta antogs stationsinspektoren Gustaf Anton Desiré Ekholm, som tillika var underlöjtnant vid Kungl. Uplands regemente. Han innehade sin tjänst i Knivsta till 1904 och efterträddes av Gustaf Rickard Skoog, också han stationsinspektör, som innehade tjänsten till 1917.

Posten i Knivsta var alltså förenad med järnvägsstationen. Men detta förhållande upphörde år 1917 då postex-

peditionen flyttade till den av stationsinspektör Skoog uppförda villan på tomten Vänhem, avskändad från Särsta. Huset har idag gatuadress Centralvägen 10 och inrymmer nu affären "Flitiga Fingrar". I affären finns för övrigt den lucka bevarad, genom vilken postkunderna en gång betjänades.

År 1934 flyttade så posten till Apoteksvägen 6, huset där affären "Klädcenter" nu ligger. Där låg postkontoret kvar till den 7:e april 1981, då det åter igen på grund av utrymmesbrist fick flytta till de nuvarande lokalerna på Forsbyvägen 1.

I äldre tider, då antalet brev var litet, anslogs ett meddelande - man kallade det karta - utanför postkontoret med namnuppgift på dem som hade brev att hämta. Brev som inte hämtades inom viss tid antecknades på en särskild karta, och detta bruk gav upphov till uttrycket "att hamna på överblivna kartan", som ju fick en överförd betydelse att avse kvinnor som "inte blev gifta". När postmängden ökade kunde man ju inte anteckna varje brev-mottagare på en karta. Kunderna fick i stället komma in på postkontoret och hämta brev, tidningar m m.

I Knivsta inrättades brevbäring inom "Knivsta stations-samhälle m fl områden" år 1929. Samhället hade då byggts ut så mycket, att det från servicesynpunkt var lämpligt, att posten kom hem till kunderna. Ängbyom-rådet och Knivsta gård fick brevbäring först år 1937.

De kunder som bodde utanför Knivsta tätort betjänades i många fall med lantbrevbäring. Ur "Samling av tidta-beller för landtbrefbäring utgifven den 25 februari 1898" finns några linjer som berör Knivstaområdet.

LANTBREVBÄRARSTÄMPLAR

1735A	Kollektion om 20 st. Lantbrevbärrarstämplar. Lite blandad kvalite, men trevlig post. F= 1640.-			400.-
1735	No.12	Mörby- Östuna. / 1894	SUPERB. Mycket svår. +++	300.-
1736	No.12	Mörby- Östuna.	Rättvänd, fin stpl. F= 400.-	200.-
1737	No.13	Knivsta - Lagga.	Praktstämpel.	125.-

Filatelistiska rariteter enl. en Sverigeatolog.

				321.			
				Mörby—Östuna.			
M. O. F.	—	3,0	2,5	Mörby poststation (vid Lunda kyrka).....	M. O. F.	12,0	—
				Vidbo klockaregård			
				Husby by			
				Lundby länsmanaboställe			
				Risberga gård			
				Täby by			
				Hällby by			
				Östunaberg			
				Östuna kyrka			
				Östuna skolhus			
M. O. F.	8,0	—		Postföringen & linien ombesörjes af åkande landtbrefbärare.	M. O. F.	—	7,0
				322.			
				Knivsta—Vassunda—Knivsta.			
O. L.	—	10,80	2,7	Knivsta poststation			
				Aleike klockaregård			
				Vassunda fattigstuga			
				Skälsta			
				Skottsta			
				Knivsta poststation			
O. L.	2,0	2,0					
O. L.	5,0	—					
				323.			
				Knivsta—Lagga.			
T. Th. L.	—	10,80	1,0	Knivsta poststation	T. Th. L.	9,0	—
				Skräddarbo			
				Marma			
				Lagga klockaregård			
				Lagga kyrkoherdeboställe			
T. Th. L.	1,15	—			T. Th. L.	—	6,15

Det var helt naturligt ingen stor posttrafik i Knivsta för 100 år sedan, i vart fall inte om man tänker i dagens siffror och belopp. Som exempel kan nämnas att år 1886 expedierades från posten i Knivsta 19.110 brev, 1.033 rek, 486 assurerade försändelser samt 85 postanvisningar på tillhopa 69.067 kronor. Dessa uppgifter avser den inrikes trafiken. Endast 364 brev avgick det året till utlandet.

Årets julpostfrimärken är ritade av Staffan Ullström. Konstnären medverkade under premiärdagen på sin hemstation KNIVSTA 1.